

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES

CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE

CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

TRANSPORT

SEKTORSKI PREGLED NOVEMBAR 2016.

Top aktuelnosti

Fiat-Chrysler investira 1 mlrd \$ u SAD i kreira 2.000 novih radnih mesta

Čelnici kompanije ističu da pomenuta odluka nije povezana sa pritiscima novoizabranog predsednika Donalda Trampa da najveći svetski proizvođači automobila uvećaju proizvodnu aktivnosti i broj radnika u SAD, a ne u Meksiku.

Zbog pritisa predsednika, Ford odustaje od investicije

Prethodno pomenuta kampanja američkog predsednika uticala je na promenu strategije Ford-a. Zapravo, kompanija je preusmerila svoju investiciju koja je bila namenjena otvaranju fabrike u Meksiku na otvaranje fabrike u Mičigenu. Investicija je vredna 700 miliona \$.

Waymo, auto koji je osmišljen i napravljen od strane Google-a, neće non-stop imati mogućnost povezivanja na internet, kako ne bi bio hakovan

Waymo je self-drive auto (auto kome nije potreban vozač) i jedan od najinovativnijih proizvoda u ovom sektoru. Auto će samo u određenim trenucima pomoću interneta biti povezan sa spoljašnjim svetom, ali ne sve vreme. Razlog za to je sajber bezbednost. Zapravo, komponente u vozilu komuniciraju jedna sa drugom preko centralnog sistema, te postoji potencijal za hakere da kroz određene kanale, kao što je internet konekcija, pristupe vozilu i preuzmu kontrolu kritičnih funkcija kao što su kočenje i upravljanje.

Volkswagen priznao krivicu i platio 4,3 mlrd \$ zbog zagađivanja

VW, koji je koristio softvere za varanje na testiranju emisije štetnih gasova, priznao je svoju krivicu i pristao na plaćanje penala. Iako se u startu pretpostavljalo da skandal nema veze sa višim menadžmentom, američki sud je dokazao da su zaveru sprovodili niži nivoi menadžmenta, ali pod pritiskom svojih nadređenih.

Plasirano prvih 1.000 Teslinih auto-pilota

Unapređeni auto-pilot je ono što u kompaniji Tesla nazivaju "prvom fazom" ka potpuno samovozećem automobilu, koji je krajnji cilj. Tehnologija koja je upotrebljena u proizvodnji ovog automobila je slična tehnologiji koja se koristi u proizvodnji aviona. Ovo se zapravo odnosi na potrebu da vozači još uvek moraju da poseduju odgovornost za vožnju svog proizvoda, dok ujedno mogu da koriste i prednosti auto-pilota.

Kompanija Reno sklopila dva ugovora sa iranskim Aria Dizelel motors o uvozu kamiona

Prvi ugovor obuhvata uvoz, distribuciju i prodaju Renoovih kamiona, dok se drugi odnosi na industrijsku kooperaciju. Drugi ugovor zapravo podrazumeva montažu određenih Renoovih modela u fabrici u Iranu. Ugovor je posledica cilja kompanije Reno da na tržištu Irana ostvari učešće od 15%. Saradnja ove dve kompanije traje već 10 godina i konstantno se unapređuje.

Scania razvila novi električni hibridni autobus, a ulaže i u stvaranje kamiona koji će imati autonomno upravljanje

Scania će novi električni autobus upotrebljavati za gradski saobraćaj, prvo u Švedskoj, u cilju smanjenja zagađenja u urbanim sredinama. Ovo je prvi ovakav projekat na nordijskim prostorima, u kojem zajedno sa Scaniom na razvoju radi i Volvo. Drugo ulaganje, koje se odnosi na stvaranje kamiona sa autonomnim upravljanjem, zasnovano je na razvoju sopstvene tehnologije ove kompanije. Čelnici kompanije smatraju da su autonomna vozila kamen temeljac budućeg održivog razvoja saobraćaja.

Opis stanja

U poređenju sa rastom GDP-a, svetska trgovina je od 2012. godine pa do sada usporena

Procena je da je rast svetske trgovinske aktivnosti u 2016. godini iznosio 1,7%, što nije pratilo rast BDP-a od 2,5%. Ovim 2016. godina biva obeležena najsporijim trgovinskim rastom od finansijske krize. Međutim, uprkos usporenom rastu međunarodne trgovine (mereno prema globalnom uvozu dobara i usluga), međunarodni transport beleži trend rasta od početka 2016. godine, kako u svetu, tako i u SAD (najvećem igraču u sektoru), jer osim trgovine čiji je rast pozitivan ali usporen, na povećanje obima transporta utiče i kretanje cene nafte, kao i razvoj turizma i rast generalne potrošnje stanovništva.

ATA indeks koji meri obim robe prevezen kamionima u SAD porastao je za 8,2 % u novembru mesecu

S obzirom da SAD imaju najveće učešće u sektoru transporta na globalnom nivou, relevantno je pratiti kretanje indeksa koji meri frekventnost špedicije u toj zemlji (ATA indeks). Nakon tendencije rasta u prvih osam meseci tekuće godine, indeks je opao u septembru i oktobru, međutim nakon toga nastavlja da raste. Očekuje se da će pomenuti indeks nastaviti da raste i u 2017. godini zahvaljujući rastu sektora maloprodaje i nekretnina.

Nakon rasta od 5% u oktobru 2016. godine u odnosu na isti mesec prethodne godine, globalna prodaja automobila nastavlja da raste i u novembru. Kupovina automobila je najviše porasla u Aziji

Rastu tražnje za automobilima najviše je doprinela Kina u kojoj je prodaja porasla za preko 20%. Rast tražnje u Kini uzrokovan je smanjenjem poreza na promet za kupovinu automobila, koji je aktuelan do kraja 2016. godine. Uzrok rasta prodaje automobila je, globalno posmatrano, poboljšanje uslova na tržištu rada. Na primer, u zemljama članicama OECD-a nezaposlenost je na najnižem nivou od svetske ekonomske krize. Takođe, došlo je do povećanja životnog standarda u najmanje razvijenim zemljama, kao i opšteg smanjenja nejednakosti u svetu, što je dodatno pozitivno uticalo na prodaju automobila. Očekuje se da će globalna proizvodnja automobila do 2020. godine narasti na 100 miliona, što je znatan rast ukoliko se uporedi sa proizvedenom količinom iz prethodne godine koja je iznosila nešto ispod 70 miliona jedinica vozila.

Drumski saobraćaj je supstituisao železnički, zbog niže cene goriva

Železnički saobraćaj se u 2016. godini u velikoj meri zamenjivao drumskim, s obzirom da je usled niže cene goriva porasla isplativost prevoza ljudi automobilima ili robe kamionima. Količina robe prevezena železničkim saobraćajem u Srbiji je u periodu od prvog do kraja trećeg kvartala 2016. godine neznatno opala, dok je količina prevezena drumskim saobraćajem porasla.

Kada je u pitanju avionski putnički saobraćaj, u 2016. godini je zabeležen globalni rast od 7% u odnosu na prethodnu godinu

Uzrok rasta je činjenica da su usled nižih cena nafte avio kompanije širom sveta investirale u dodatne prevozne kapacitete, ali i smanjile cenu karata za putnike. I pored toga, avio kompanije uspevaju da ostvare pozitivne neto profite. Procenjuje se da će niže cene avio karata doprineti povećanju globalne potrošnje od 1% svetskog BDP-a i da će Vlade zemalja u svetu zaraditi oko 118 mlrd \$ dodatnog prihoda od poreza, dok će se u povezanim delatnostima otvoriti 63 miliona radnih mesta na svetskom nivou. Broj putnika prevezenih avio saobraćajem raste u svim regionima sveta naročito u decembru, za koji su karakteristični praznici. Trend u Srbiji prati rast globalnog avio saobraćaja. Obim prometa putnika na aerodromima u Srbiji beleži rast od 47% u 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu.

www.pks.rs